

Sygn. akt III Ca 615/19, III Cz 579/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Okręgowego Magdalena Balion - Hajduk

Sędziowie Sądu Okręgowego: Leszek Dąbek

Marcin Rak

Protokolant Marzena Makoś

po rozpoznaniu w dniu 18 grudnia 2019 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. w (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

przeciwko P. B.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

i zażalenia powódki Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. w G.

od wyroku Sądu Rejonowego w Raciborzu

z dnia 15 lutego 2019 r., sygn. akt I C 848/18

- 1) **oddala apelację;**
- 2) **zasądza od pozwanego na rzecz powódki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. 1800 zł (tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego;**
- 3) **z zażalenia powódki Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. w G.:**
  - a) **zmienia punkt IV wyroku w ten sposób, że nie obciąża powódki Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. w G. kosztami procesu;**
  - b) **zasądza od pozwanego na rzecz powódki Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. w G. 255 zł (dwieście pięćdziesiąt pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.**

SSO Marcin Rak SSO Magdalena Balion-Hajduk SSO Leszek Dąbek

Sygn. akt III Ca 615/19,

III Cz 579/19

Uzasadnienie do punktu 3a i 3b wyroku zgodnie z wnioskiem powoda z 23.12.2019r.

Wyrokiem z 15 lutego 2019 roku Sąd Rejonowy w Raciborzu oddalił powództwo Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej imienia F. S. z siedzibą w G.. W pkt 4 wyroku zasądził od powódki w na rzecz pozwanego zwrot kosztów procesu, których wyliczenie pozostawił referendarzowi sądowemu. Ponadto wyrokiem tym Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki (...) spółki z o.o. w S. 14 790,20 zł z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od 21 kwietnia 2012 roku, oddalając powództwo co do odsetek w dalszej części oraz zasądził od pozwanego na rzecz powódki (...) spółki z o.o. kwotę 3157 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy w oddalił powództwo wniesione przez Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową o zapłatę 14 791,11 zł z umownymi odsetkami, której powódka domagała się tytułem zwrotu niespłaconej pożyczki na podstawie zawartej z pozwanym umowy pożyczki z 23 kwietnia 2009 roku. Sąd Rejonowy ustalił, że 19 października 2012 roku doszło do zawarcia umowy cesji między powódką a (...) S.a.r.l w Luksemburgu, następnie spółka ta zawarła umowę przelewu wierzytelności z (...) spółką z o.o. w S.. Przedmiotem umowy przelewu wierzytelności była m.in. wierzytelność wobec pozwanego.

Sąd Rejonowy uznał umowę przelewu wierzytelności zgodnie z art. 509 § 1 k.c. za prawnie skuteczną, a zatem brak było legitymacji czynnej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej, co skutkowało oddaleniem z powództwa. Sąd Rejonowy o kosztach procesu orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c., art. 108 i 109 k.p.c., uznając że powódka przegrała proces i powinna zwrócić pozwanemu poniesione przez niego koszty postępowania, których wyliczenie pozostawił referendarzowi sądowemu.

Powódka Spółdzielcza (...) w G. złożyła zażalenie na rozstrzygnięcie zawarte w pkt IV wyroku, zarzucając naruszenie art. 98 k.p.c. przez błędne zastosowanie i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, naruszenie artykułu 10 2 k.p.c. przez pominięcie i przyjęcie, że nie zachodzą przesłanki do odstąpienia od obciążenia powódki kosztami procesu i wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia przez nieobciążenie powódki kosztami postępowania i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie powódki zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie powódka Spółdzielcza (...) w G. wniosła pozew 7 czerwca 2010 roku, domagając się zapłaty kwoty 14 790,11 zł z umownymi odsetkami od pozwanego. Pozwany zawarł z powódką umowę pożyczki w dniu 23 kwietnia 2009 roku. Umowa została wypowiedziana z uwagi na niuregulowanie rat przez pozwanego w ustalonych terminach.

10 sierpnia 2010 roku Sąd Rejonowy w Raciborzu wydał nakaz zapłaty uwzględniający żądanie pozwu.

5 czerwca 2018 roku pozwany wniósł sprzeciw, wskazując jednocześnie, że w chwili doręczenia odpisu nakazu zapłaty nie mieszkał pod adresem, na który kierowany był nakaz zapłaty.

Sąd Rejonowy w postanowieniem z 23 października 2018 roku stwierdził utratę mocy nakazu zapłaty z 10 kwietnia 2010 roku.

W odpowiedzi na sprzeciw powódka Spółdzielcza (...) w G. wniosła o zawiadomienie (...) spółki z o.o. S. o postępowaniu celem umożliwienia wstąpienia jej na zasadzie art. 196 § 1 k.p.c. z uwagi na zawarcie umowy cesji.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i oddalenie wniosku o zawiadomienie (...) sp. z o.o. w S., podniósł że (...) nie posiada legitymacji do udziału w sprawie wobec przelewu wierzytelności.

W dniu 3 stycznia 2019 r. zawiadomiono o sprawie (...) spółkę z o.o. w S. oraz przekazano sprawę do rozpoznaniu w trybie zwykłym.

Pismem z dnia 17 stycznia 2019 r. powódka wyraziła zgodę na wstąpienie (...) sp. z o.o. w S. w miejsce dotychczasowego powoda, natomiast pozwany nie wyraził na to zgody. W związku z tym postępowanie toczyło się dalej z udziałem obu powódek. Powództwo wobec Spółdzielczej (...) w G. oddalono, a uwzględniono na rzecz powódki (...) spółki z o.o. w S.. W takim stanie faktycznym zasadnym było zastosowanie wobec powódki Spółdzielczej (...) w G. regulacji art. 102 k.p.c. i nie obciążanie jej kosztami procesu, pomimo formalnego przegrania procesu.

W chwili wytoczenia procesu powódka posiadała legitymację czynną. Dopiero kilka lat po wydaniu nakazu zapłaty i po zawarciu przez powódkę umowy przelewu wierzytelności pozwany złożył sprzeciw, który jak się okazało wobec nieskutecznego doręczenia mu odpisu nakazu zapłaty, należało uznać za wniesiony w terminie. Powódka Spółdzielnica (...) w G. nie miała na to wpływu. Po wniesieniu sprzeciwu wniosła o wezwanie do udziału w sprawie (...) spółki z o.o. w S. i wstąpienie jej w jej miejsce, na co pozwany nie wyraził zgody. W ocenie Sądu Okręgowego są to okoliczności szczególnie sprawy, które z mocy art. 102 k.p.c. skutkują nieobciążeniem powódki kosztami procesu.

Sąd Okręgowy, mając powyższe na uwadze orzekł jak w sentencji na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 1 i 2 k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na mocy art. 98 i 108 k.p.c., a złożyły się na nie opłata od zażalenia – 30zł i wynagrodzenie pełnomocnika powódki - 225zł.

SSO Marcin Rak SSO Magdalena Balion - Hajduk SSO Leszek Dąbek

Sygn. akt III Ca 615/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 15 lutego 2019r. Sąd Rejonowy Raciborzu oddalił powództwo Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej im. F. S. w G. o zapłatę od pozwanego P. B. kwoty 14.791,11 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w skali roku, zasądził od pozwanego na rzecz powódki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. 14.791,11zł z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w skali roku od dnia 21 kwietnia 2012r. , oddalił powództwo co do części odsetek, zasądził od pozwanego na rzecz powódki 3157zł tytułem zwrotu kosztów procesu oraz od pozwanego na rzecz Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej im. F. S. w G. zwrot kosztów procesu, których wyliczenie pozostawił referendarzowi sądowemu.

Sąd Rejonowy w Raciborzu nakazem zapłaty z dnia 10 sierpnia 2010 r. zasądził zgodnie z pozwem. W dniu 5 czerwca 2018 r. pozwany P. B. w sprzeciwie zarzucił nieudowodnienie żądania, przedawnienie i brak legitymacji czynnej. Podał, że w czasie doręczenia nie mieszkał pod adresem, na który kierowany był nakaz zapłaty.

Postanowieniem SR w Raciborzu z dnia 23 października 2018 r. stwierdzono utratę mocy nakazu zapłaty w całości.

W odpowiedzi na sprzeciw powódka wniosła o zawiadomienie (...) sp. z o.o. w S. o postępowaniu celem umożliwienia wstąpienia na zasadzie art. 196 par. 1 k.p.c.

Pismem z dnia 12.12.2018 r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa i oddalenie wniosku o zawiadomienie Asekuracji sp. z o.o w S. oraz podtrzymał dotychczasowe zarzuty. Zarzucił brak doręczenia wypowiedzenia umowy, podniósł że (...) nie posiada legitymacji do udziału w sprawie wobec przelewu wierzytelności. Zakwestionował dokumenty złożone przez powoda na okoliczność wysokości należności.

Sąd zawiadomił o sprawie (...) sp. z o.o. w S. oraz o rozpoznaniu sprawy w trybie zwykłym. Powód wyraził zgodę na wstąpienie (...) sp. z o.o. w S. w miejsce dotychczasowego powoda, na co nie wyraził zgody pozwany.

Sąd Rejonowy ustalił, że 23 kwietnia 2009 r. Spółdzielnica Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa im. F. S. zawarła z P. B. umowę pożyczki, na podstawie której pozwany pożyczył 15.000 zł na okres do 20 kwietnia 2012 r. Jako adres

pożyczkobiorca wskazał (...). W deklaracji członkowskiej w (...) widnieje ten sam adres jako adres zameldowania, z tym, że do korespondencji pozwany podał adres R. ul. (...). Prowizja wynosiła 730 zł. Strony umowy ustaliły, że w przypadku nieterminowej spłaty pożyczki należność z tego tytułu staje się w dniu następnym należnością przeterminowaną, od niespłaconego w całości lub części kapitału, a od dnia wniesienia powództwa od całości zadłużenia pobierane będą odsetki według zmiennej stopy procentowej dla pożyczek przeterminowanych, wynoszącej czterokrotność stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego. Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa im. F. S. w G. w razie stwierdzenia, że warunki kredytu nie zostały dotrzymane lub w razie zagrożenia terminowej spłaty kredytu z powodu złego stanu majątkowego mogła wypowiedzieć umowę pożyczki. Przelewu dokonano na rachunek P. B. w dniu 23 kwietnia 2009 r. Pożyczka oprocentowana była wg zmiennej stopy procentowej wynoszącej w dniu zawarcia umowy 18,50 %. (...) wynosiła 24,69%. Wg § 28 Regulaminu spłatę zaliczono w pierwszej kolejności na koszty windykacji, prowizje i opłaty, odsetki od kapitału przeterminowanego, a następnie jak od należności przeterminowanej po wniesieniu pozwu, wymagalne odsetki za okresy obrachunkowe i kapitał.

Pismem z 4 sierpnia 2009 r. (...) im. (...) w G. wezwała P. B. do zapłaty zadłużenia w kwocie 586,06 zł. Wezwanie skierowano na ul. (...) w R.. Na ten sam adres kierowano ostateczne wezwanie do zapłaty z dnia 28 sierpnia 2009 r. oraz wezwanie z grudnia 2009 roku.

Pismem z dnia 25 stycznia 2010 r. Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa im. F. S. w G. wypowiedziała P. B. umowę pożyczki wobec zaprzestania terminowej spłaty zobowiązania. Wypowiedzenie wysłano na adres ul. (...) w R.. Pozwany był najemcą lokalu przy ul. (...) w R. od 31 marca 2009r. Umowa zawarta na okres 12 miesięcy została rozwiązana.

Zobowiązanie P. B. z tytułu umowy pożyczki na dzień 25 stycznia 2010 roku wynosiło 1.179,36 zł. Zobowiązanie P. B. na dzień 1 czerwca 2010 r. wynosiło 14.790,12 zł, na co składał się kapitał 13.017,72 zł i odsetki 1772,40 zł stanowiące sumę kosztów wezwań do zapłaty (223 zł), odsetek od pożyczki (882,98 zł), odsetek karnych (45,85 zł plus 620,57 zł).

W dniu 19 października 2012 r. doszło do zawarcia umowy cesji pomiędzy Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo-Kredytową im. F. S. a (...)w L.. Na załączonej do umowy cesji liście dłużników (załącznik 5) figurował P. B., podano datę umowy oraz sygn. akt SR w Raciborzu I Nc 1112/10. Dnia 19 października 2012 r. (...)w L. zawarła umowę z (...) sp. z o.o. w S. w przedmiocie przelewu wierzytelności w celu umożliwienia wykonywania usług wskazanych w umowie. Przedmiotem przelewu była wierzytelność wobec P. B. oznaczona w załączniku nr 3.

Sąd Rejonowy uznał, że strona powodowa wykazała swoje roszczenie, złożyła podpisaną przez pozwanego umowę wraz z załącznikami, przelew kwoty pożyczki, cesję, - potwierdzone za zgodność z oryginałem umowy przelewu oraz załączniki uszczegóławiające przedmiot cesji. Powód przedstawił wyliczenie należności. Weryfikacja wyliczenia kapitału oraz odsetek w oparciu o brzmienie umowy oraz regulaminu a także wyciąg z indywidualnego konta spółdzielczego nie budziły zastrzeżeń. Pozwany nie przedstawił żadnego dokumentu na okoliczność spłaty zadłużenia.

Jako podstawę prawną Sąd Rejonowy powołał art. 720 § 1 k.c. i art. 509 k.c. (...) wypowiedziała umowę po uprzednich wezwaniach do zapłaty. Wypowiedzenie wysłano na adres pozwanego w R. przy ul. (...). Sad stwierdził, że w toku postępowania strona powodowa nie wykazała, by pozwany przedstawił taki adres do korespondencji. Z dokumentów złożonych do akt wynika, że P. B. do umowy podał adres we W., zaś w deklaracji członkowskiej (...) widnieje adres w R. ul. (...). W tym stanie rzeczy doręczanie korespondencji na adres niewskazany przez pozwanego nie może być skuteczne.

Umowa pożyczki obowiązywała do 20 kwietnia 2012 r. Po tej dacie całość niespłaconego kapitału była wymagalna. Na skutek upływu terminu obowiązywania umowy pożyczki i braku spłaty należności przez pożyczkobiorcę udzielający pożyczki miał prawo dochodzenia zwrotu świadczenia. Mimo iż pozew na dzień jego wniesienia był przedwczesny, w toku sprawy świadczenie stało się wymagalne. Zobowiązanie P. B. z tytułu umowy pożyczki wynosi 14.790,11 zł, na co składał się kapitał 13.017,72 zł oraz suma 1772,40 zł stanowiąca sumę kosztów wezwań do zapłaty (223 zł), odsetek od pożyczki (882,98 zł), i odsetek karnych (45,85 zł plus 620,57 zł).

Na skutek umowy cesji wierzytelności na rzecz (...) sp. z o.o. Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa im. F. S. w G. utraciła legitymację czynną, dlatego jej powództwo należało oddalić.

Sąd Rejonowy uznał także, że roszczenie stało się wymagalne po wygaśnięciu umowy z dniem 20 kwietnia 2012 r. Pozew wniesiono w roku 2010, jednak w dacie wygaśnięcia umowy sprawa nie była prawomocnie zakończona, a zatem nie mogło dojść do przedawnienia roszczenia. Zgodnie z art. 123 par. 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem przedsiębiorczą bezpośrednio w celu dochodzenia roszczenia. Zawisłość sprawy przed sądem wyklucza bieg przedawnienia roszczenia.

Pozwany w apelacji zarzucił brak legitymacji czynnej powódki (...) spółki z o.o., nieważność umowy cesji, błędne zastosowanie odniesienia skutków wytoczenia powództwa do osób wezwanych, przedawnienie roszczenia z powództwa (...) spółki z o.o., niezgodność wyroku z zasadami współżycia społecznego. Pozwany wniósł o uchylenie wyroku w pkt 2 i 3 zasądającym na jego rzecz roszczenie oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego.

Pozwany stwierdził, iż umowa cesji wierzytelności jest nieważna, bo nie spełnia wymogów formalnych. W ocenie pozwanego wobec wyrażenia przez niego kategorycznego sprzeciwu co do wstąpienia do sprawy w charakterze powoda Asekuracji nie doszło do przekształcenia podmiotowego po stronie powodowej, a wobec braku skutecznego przekształcenia podmiotowego u powódki (...) spółki z o.o. nie dotyczy przepis art. 123 § 1 k.c. to jest przerwanie biegu terminu przedawnienia.

Powódka (...) spółka z o.o. wniosła o oddalenie apelacji oraz zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania odwoławczego oraz wniosła o uzupełnienie postępowania dowodowego przez dopuszczenie z dokumentów dołączonych do apelacji, wskazując że

potrzeba ich powołania wynika dopiero na etapie postępowania apelacyjnego w związku ze stanowiskiem pozwanego sprzecznym z ustaleniami sądu pierwszej instancji. Pozwana podniosła, że przedstawiła do akt sprawy wyciąg z umów cesji sporządzony przez notariusza gdzie zostały zawarte fragmenty wykazujące na przejście uprawnień i oznaczenie wierzytelności, a pominięto w nich fragmenty objęte tajemnicą handlową, a ponadto poświadczane przez notariusza zostały podpisy złożone pod umowami. Ponadto pozwana wywodziła, że doszło do przerwy biegu przedawnienia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie mogła odnieść skutku.

W toku postępowania odwoławczego przeprowadzono uzupełniające postępowanie dowodowe. Sąd Okręgowy dopuścił dowód postanowienia Sądu Rejonowego w Raciborzu z 14 października 2013 roku o nadaniu klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty na rzecz następcy prawnego (...) spółki z o.o., wniosku o wszczęcie egzekucji z 27 sierpnia 2014 roku, postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego o sygnaturze KM 1877/14 23 czerwca 2015 roku, wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego z 6 marca 2018 roku i postanowienia o umorzenie tego postępowania z dnia 25 lipca 2018 w sprawie sygnaturze Km 579/18.

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd odwoławczy stwierdził, iż zaskarżone rozstrzygnięcie jest prawidłowe. Ustalenia Sądu pierwszej instancji znajdują odzwierciedlenie z zebrany materiał dowodowy, a żaden z podniesionych zarzutów nie zasługiwał na uwzględnienie.

Przede wszystkim wskazać należy, iż powódka (...) spółka z o.o. wykazała dokumentami w postaci wyciągu z umowy przelewu wierzytelności potwierdzonego notarialnie, że doszło do cesji wierzytelności na jej rzecz. Ponadto pozwana wykazała, że doszło do przerwy biegu przedawnienia zgodnie z art. 123 k.c. Czynnościami, które doprowadziły do przerwy biegu przedawnienia były: wniosek o nadanie klauzuli na rzecz następcy prawnego, wnioski o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Pozew w niniejszej sprawie został wniesiony w 2010r. , w chwili, gdy wniesiono pozew umowa jeszcze nie była zakończona. Roszczenie stało się wymagalne dopiero z chwilą zakończenia umowy 20

kwietnia 2012r. Na podstawie nakazu zapłaty, który stanowi ważny tytuł wykonawczy wszczęte zostało postępowanie egzekucyjne. Nakazowi zapłaty nadano klauzulę wykonalności na rzecz powódki (...) spółki z o.o. postanowieniem z 14 października 2013 roku co doprowadziło do przerwy biegu przedawnienia. Następnie wszczęto pierwsze postępowanie egzekucyjne 27 sierpnia 2014 roku, które umorzono 23 czerwca 2015 roku, po tym terminie termin przedawnienia zaczął biec na nowo i 6 marca 2018 roku - to jest przed upływem przedawnienia Asekuracja wszczęła kolejne postępowanie egzekucyjne, które to ponownie doprowadziło do przerwy biegu przedawnienia.

Nie można także uznać zaskarżonego wyroku za sprzeczny z zasadami współżycia społecznego. Powódka jako wierzyciel ma prawo dochodzenia swoich roszczeń, pozwany zaś zawarł z poprzednikiem porwanym powódki ważną umowę pożyczki, z której się nie wywiązał.

Sąd odwoławczy, mając powyższe na uwadze na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako nieuzasadnioną i na mocy art. 98 k.p.c. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

SSO Marcin Rak SSO Magdalena Balion – Hajduk SSO Leszek Dąbek.